

DEN
NORSKE
KIRKE

ÅRSRAPPORT 2023
FOR
GRIMSTAD KIRKELIGE FELLESRÅD

Dato: 28. februar 2024

Innhold

1. OM DEN NORSKE KIRKE	4
1.1 Kirkelig fellesråd	4
1.2 Om «Rettssubjektet Den norske kirke»	4
1.3 Finansiering.....	4
1.4 Kommunens finansielle ansvar for kirkelig virksomhet.....	5
2. FELLESRÅDETS ØKONOMI	5
2.1 Statens direkte tilskudd	6
2.2 Menighetsbarnehagene.....	6
3. DIAKONI	7
4. KIRKER OG KIRKEGÅRDER	8
4.1 Gravplasser.	8
4.2 Kirker og kapeller	9
4.2.1. Innbrudd i kirkene.....	9
4.3. Endring av soknegrenser	10
4.4 Gravstedsmidler	10
5. ORGANISASJON OG PERSONAL.....	11
5.1 Fellesrådet	11
5.1.1 Kirkevalget 2023.....	11
5.1.2. Fellesrådets sammensetning.....	11
5.2 Fellesrådets stab	12
5.3 Arbeidsmiljø, arbeidsmiljøutvalg og likestilling	13
6. MENIGHETSBARNEHAGENE	13
7. ARBEIDSMILJØUTVALGET (AMU).....	14
7.1 Organisering	14
7.2 Målsetting.....	14
7.3 Tiltak som er gjennomført.....	14
7.4 Generell vurdering av status for enheten HMS-arbeid.....	15
8. REVISJON	15
9. DRIFTSREGNSKAP	15
10. BALANSEREGNSKAP	20
12. REGNSKAP FOR GRAVSTEDSMIDLER.....	27
12.2 Driftsregnskap for Gravstedsmidler	29
12. KONTANTANALYSE	29

13. MERVERDIAVGIFTSKOMPENSASJON TIL GRIMSTAD KOMMUNE.....	30
14. SIGNATURER.....	32

1. OM DEN NORSKE KIRKE

Grunnlovens § 16 gir «Alle innbyggere i riket har fri religionsutøvelse. Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forblir Norges folkekirke og understøttes som sådan av staten». Skille mellom stat og kirke i 2012 gir Den norske kirke en sterkere selvstendighet, fortsatt tuftet på demokrati og med kirkemøtet som øverste organ i trossamfunnet. Soknet ble i 2021 stadfestet som eget rettssubjekt i Trossamfunnsloven, og Kirkeordningen (erstattet kirkeloven) stadfester fellesrådets eksistens og funksjon. Staten skal fortsatt finansiere Den norske kirke sentralt, og kommunen lokalt (jf trossamfunnsloven §14).

1.1 *Kirkelig fellesråd*

De kirkelige fellesrådene er fra 1.1.2021 hjemlet i kirkeordningen for Den norske kirke og Trossamfunnsloven, samt Gravferdsloven (7.6.1996). Fellesrådet er egne rettssubjekter og de kirkelige fellesrådene i Norge har til sammen ca. 6 600 ansatte fordelt på ca. 4 400 årverk.

Soknet er den grunnleggende enhet i Den norske kirke. Menighetsrådet og fellesrådet er soknets organer. Kirkeordningen §8 og trossamfunnsloven §11 beskriver fellesrådets oppdrag på vegne av soknene og kan oppsummeres slik:

- ivareta administrative og økonomiske oppgaver
- utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten
- fremme samarbeid mellom menighetsrådene
- ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen

Kirkelig fellesråd er også ansvarlig for å bygge, drifte og vedlikeholde kirker, samt anlegge, drifte og vedlikeholde kirkegårder. Kirkelig fellesråd er også pålagt å utarbeide budsjettforslag for drift og investeringer til kommunens budsjettprosess.

1.2 *Om «Rettssubjektet Den norske kirke»*

Kirkemøtet er det øverste representative organ i rettssubjektet Den norske kirke og møtes én gang i året. Kirkemøtet fastsetter retningsgivende planer og programmer for kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk. Kirkemøtet skal for øvrig utføre de gjøremål som det til enhver tid blir pålagt av Kongen eller Departementet. Det nye rettssubjektet ble etablert som en selvstendig virksomhet 1. januar 2017.

1.3 *Finansiering*

Grimstad kirkelige fellesråd mottar et direkte statstilskudd på 3,2 mill. kr for å finansiere kirkelig undervisning, diakoni og kirkevalget 2023. Dette utgjør ca. 11% av årlige driftsinntekter. Kommunene er pålagt et ansvar for å finansiere den lokale kirke. Kommunestyret fastsetter det kommunale drifts- og investeringstilskuddet etter forhandlinger med fellesrådet. I 2023 utgjorde driftstilskuddet 19,4 mill. kroner, noe som utgjorde 67,6 % av fellesrådets totale driftsinntekter.

Fellesrådets egne driftsinntekter kommer fra utleie av kirker med tilhørende tjenester, gravstellsavtaler, festeavtaler og administrative tjenester, og utgjorde 2,9 mill. kroner. Dette er en økning fra inntektene i 2022, som var på 2,5 mill. kroner.

1.4 Kommunens finansielle ansvar for kirkelig virksomhet

Fra 1. januar 2021 erstatter trossamfunnsloven §14 kirkelovens §15 og beskriver kommunens økonomiske ansvar for kirken.

Her heter det at kommunen «..gir tilskudd til kirkens virksomhet totalt, herunder:

- tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg
- sikre soknet tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger
- tilstrekkelig administrativ hjelp
- tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk

Fellesrådets budsjettforslag skal også omfatte utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene. Fra og med 2023 ble kommende års budsjettforslag (2024) oversendt i begynnelsen av juni, for bedre å sammenfalle med kommunens egen budsjettprosess. Etter kommunevalget fikk kirkevergen bidra i et bystyremøte og hold en kort innføring i arbeidet og lovverket knyttet til finansieringsansvaret til kommunen.

Utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester Biskopen forordner, at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelige tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

2. FELLESRÅDETS ØKONOMI

Den norske kirkes virksomhet i Grimstad omfatter menighetene i Eide, Fjære, Grimstad og Landvik samt de to menighetsbarnehagene Fevik og Østerhus. Driftsresultatet før finansposter for den kirkelige virksomheten (ekskl. barnehagene) viser et underskudd på kr 1.056.091. Etter finansposter er underskuddet for 2023 kr 499.929. Regnskapet for 2022 viste regnskapet et underskudd på hhv. kr 1.422.471 og 1.343.674. Driftsinntektene økte med 1,1 mill kroner (4,0%) mot fjoråret, mens driftskostnadene økte med 0,73 mill. kroner (2,6%). Det godkjente budsjettunderskuddet for 2023 var 0,55 mill. kroner. Forskjeller mellom driftsunderskudd etter finansposter og budsjett består av planlagt bruk av fond til konkrete prosjekt. Bruken av disposisjonsfond i 2023 utgjør kr 360.102 og kan sammenstilles med budsjettert underskudd på kr 547.938.

Lønnskostnadene gikk opp med 7,6 % fra året før. Dette knyttes til et lønnsoppgjør på 5,4% og en uvanlig høy reguleringspremie fra KLP, samt arbeidsgiveravgift på begge disse postene.

Kjøpet av varer og tjenester så en reduksjon fra fjoråret med 6,6% og utgjorde kr 6,1 mill. kroner i 2023. Det er 20,6% av totale kostnader (mot 22,5% i fjor), eller 21,3% av totale inntekter (mot 23,7% i fjor). Hovedårsaken til dette er en kontraktivt budsjett for 2023, med flere planlagte kostnadsreduksjoner. Foruten stillinger, er denne kostnadsposten den fellesrådet kan påvirke i nevneverdig grad.

2.1 *Statens direkte tilskudd*

Fellesrådet mottar statstilskudd for å finansiere trosopplæring i Grimstads menigheter. Stortingets målsetting er at alle døpte skal tilbys 315 timer med kristendomsopplæring. Dette forutsetter en vesentlig høyere bevilgning enn i dag. Den statlige bevilgningen finansierer i overkant av ett årsverk som er fordelt på menighetene. Lokale trosopplæringsplaner i sokna er styrende for de aktivitetene som planlegges og gjennomføres.

Et sammendrag av driftsregnskapet for 2023 finnes i kapittel 8.

2.2 *Menighetsbarnehagene*

Fevik barnehages satsningsområde har fokus på «Livsmestring og helse». Barnehagen har hatt fulltegnet hele året, med 14 barn (0-3 år) på avdelingen Sol, og 33 barn (3-6 år) på avdelingene Måne og Stjerne.

Driftsinntekter for Fevik barnehage er nesten på samme nivå som forrige år, med totale inntekter for kr 9,9 mill. mot kr 9,3 mill i 2022 (+6,5%). Personalkostnadene økte med kr 753.000 (9,5 %), mens driftskostnadene økte med kr 56.000 (4,3%) fra året før. De økte personalkostnadene kan i stor grad knyttes til et høyt lønnsoppgjør (5,4%), som ikke kompenseres fra kommunen før i tilskuddene i 2024. I tillegg var reguleringspremien fra KLP vesentlig høyere enn forventet. Fevik barnehage gikk dermed med et underskudd på kr 123.940 i 2023.

Østerhus barnehage har i 2023 hatt ekstra fokus på «flerkulturelle barn» (Rekomp) og godt språkmiljø i barnehagen. Barnehagen har vært fulltegnet hele året, med 15 (0-3 år) på avdelingen Løvetann og 33 barn på avdelingen Blåkklokke.

Driftsinntektene for Østerhus barnehage økte med kr 421.203 i 2023 til kr 11,2 mill. Det tilsvarer en økning på i overkant av 3,7 % fra året før. Personalkostnadene økte med kr 483.000 (5,2%). Lønnskostnadene utgjorde i 2023 87,5% av driftsinntektene, mot 83,2% året før. Dette er nært knyttet til et noe forhøyet sykefravær igjennom året. Driftskostnadene ble redusert med kr 62.000 (-4,2%) sammenlignet med 2022. De reduserte driftskostnadene knytter seg til et kontraktivt budsjett og innsparinger på flere poster jevnt over. Østerhus barnehage fikk derved et overskudd på kr 204.955 i 2023.

Året 2023 var et meget krevende år for barnehagene og våre ansatte der. Det står stor respekt av den jobben som ble gjort. Det er en trend at eksterne krav øker til både

administrasjon og rapportering, samt bemanning. Samtidig er barn nå jevnt over flere timer i barnehagen pr uke enn tidligere. Dette uten noen kompensasjon fra kommune eller foreldre.

I kap. 8 finnes et sammendrag av driftsregnskapet for Fevik og Østerhus barnehager. Barnehagene har også utarbeidet egne årsmeldinger med mer utfyllende informasjon. Disse er tilgjengelig ved forespørsel.

3. DIAKONI

Grimstad kirkelig fellesråd er velsignet med en diakon i full stilling, som jobber i alle sokn og er delaktig i sokna sine egne diakoniplaner. Denne oversikten gir en oversikt over det som er felles arbeid.

Diakoniutvalgene

Hver menighet har et diakoniutvalg bestående av et MR-medlem og frivillige. Landvik og Eide menigheter har felles diakoniutvalg. Diakon Trygve Bergland deltar på møtene. Diakoniutvalgene har møttes til felles møter to ganger.

Temakvelder

I 2023 ble det ikke holdt noen felles temakveld av diakoniutvalgene. Fjære diakoniutvalg inviterte til «Hvordan takle utfordringer i livet» ved Kjell Wedø og Landvik og Eide diakoniutvalg inviterte til «Ventesorg» ved Per Emanuelsen.

Sorggrupper

I 2023 har etterlatte fra Grimstad kommune hatt mulighet til å delta i 4 sorggrupper, både for enker/enkemenn og for etterlatte etter selvmord, der en av disse er holdt av diakon Trygve Bergland på Triangelhuset. Diakonen sender ut brev til nærmeste pårørende etter dødsfall, slik at alle etterlatte får et tilbud. Sorgarbeidet er et samarbeid mellom diakonene Vest-Nedenes og Arendal prostier.

Besøktjeneste og jubilanter.

Diakon Trygve Bergland organiserer en besøktjeneste for hele Grimstad, der frivillige besøker faste personer i sine hjem. I tillegg har alle soknene en jublantstjeneste, der flere frivillige deler ut blomster til dem som fyller rundt tall (80 år og oppover).

Alfsam er en klubb for ungdom og unge voksne med ulike funksjonsnedsettelse for hele Grimstad kommune. Klubben har samling hver 2. uke og holder til på FMU. Diakon Trygve Bergland er leder for klubben og har med seg 7 frivillige. I snitt deltar ca 45 personer (både deltakere, ledsagere og frivillige) fra gang til gang.

HEL-konfirmanter.

Diakon Trygve Bergland har sammen med Frode Eikrem, sokneprest i Herefoss og Vegusdal, et konfirmant-tilbud for hele prostiet for dem som trenger tilrettelagt konfirmantundervisning pga nedsatt funksjonsevne.

Bryggekuppet.

Flere frivillige fra alle menighetene har deltatt her. Pga utfordringer med lokaler, aldrende

frivillige og få besøkende, ble Bryggekapellet vedtatt nedlagt på et ekstraordinært årsmøte høsten 2023. Restmidlene fra Bryggekapellets konto er overført til Grimstad kirkelige fellestråd, der diakon Trygve Bergland i samarbeid med Per Olsen, disponerer midlene som er bestemt øremerket mennesker eller arbeid med mennesker med økonomiske utfordringer. 10.000 kr av disse midlene ble gitt i gave til Hjerte til hjerte – julegaveaksjon og Rasteplassens julaftenfeiring.

Velkomstsenteret

20-25 ukrainske flyktninger har deltatt fast både på språkkafe og sy-verksted. Norsk lærer Sissel J. Nefzaoui, stiller trofast opp uke etter uke.

Diakonalt samarbeid

Diakonen samarbeider tett med Rasteplassen, TilStede og Grimstad Frivilligsentral for å nå bredt ut og at vi hjelper hverandre. Han har også en god dialog med avdeling for Habilitering i kommunen, boliger for funksjonshemmede og sykehjemmene.

4. KIRKER OG KIRKEGÅRDER

4.1 Gravplasser.

Ny, navnet minnelund på Grimstad kirkegård, Frivoll ble åpnet av Ordføreren Beate Skretting den 31.05.2023., med representasjon fra flere trossamfunn og begravelsesbyrå. Den nye minnelunden er etablert på eksisterende gravfelt og med en kapasitet på 180 urner, gir den en flott utnyttelse av arealet. Minnesmerkene består av tre gjenbruksstein i Fjæregranitt. Det visuelle midtpunktet er en gjenbrukt obelisk i Fjæregranitt, med påskriften «Jeg var. Du er».

Driftsavdelingen stod for både ide og utførelse, mens de endelige tegningene er utarbeidet av Landskapsarkitekt C. Grefstad Wiig hos Asplan Viak AS.

Felles minnesmerke med påskrift «Jeg var. Du er» og ordfører Beate Skretting ved åpningen.
Foto: kirkevergen

4.2 Kirker og kapeller

I Fjære kirke er utvendig belysning oppgradert og halogenpærer er byttet ut med LED armaturer, som både gir bedre lys og mindre energiforbruk.

Grusgangene på kirkegården ved Landvik kirke ble også fornyet i 2023 og utgjorde et løft for gravferdsarbeidet der.

Prosjektet med vannslukkeanlegg i Grimstad kirke ble også startet opp og anbud ble tildelt i desember 2023, med oppstart på nyåret. Budsjettrammen ble også utvidet på høsten til totalt kr 8,0 mill.

4.2.1. Innbrudd i kirkene

Etter innbruddet i Fjære kirke i oktober 2021, har det vært brukt tid på reparasjoner og tilbakestilling. I løpet av høsten 2023 ble de siste reparasjonene utført på orgelet, samt tilbakestilling av forholdene i krypten. Dette i tett samarbeid med Riksantikvaren og NIKU. Kirken har også fått et oppgradert alarmanlegg og utvendig belysning er oppgradert til sterkere LED lys. Den folkekjære kirken er i full drift, både til gudstjenester, bryllup, begravelser og konserter.

4.3. Endring av soknegrenser

Med virkning 1. januar 2023, ble bispedømmerrådets vedtak om justering av soknegrensen mellom Grimstad og Fjære sokn gjennomført. Prosessen startet opprinnelig i 2013, men endelig prosess startet med prostens utredning i 2017 og søknad fra Grimstad sokn i mai 2020. Saken ble derimot utsatt på grunn av covid19-pandemien. Prosten ledet prosessen frem til vedtak i Agder og Telemark bispedømmerråd 8. juni 2022 (sak 45/22). Utvidelsen innbefattet til slutt grunnkretsene Bieheia, Langhaven og Biestø, som omfatter ca. 500 medlemmer. Foreslåtte justeringer mot Landvik sokn ble ikke anbefalt og frafalt i endelig vedtak. Prosessen var krevende for både berørte menighetsråd og staber.

Justeringen påvirket også intern ressursfordeling i fellesrådet. 0,2 årsverk ble overflyttet til Grimstad sokn fra Fjære sokn. Grimstad fordelte disse med styrking av administrasjon 0,1 og konfirmantarbeid 0,1 årsverk. I Fjære sokn ble noen oppgaver overført til frivillige og noe arbeid innen musikk og sang i Fevik barnehage redusert.

Rød grense viser eksisterende soknegrense. Utvidelsen vist i blått.

4.4 Gravstedsmidler

Grimstad kirkelige fellesråd har et eget regnskap for gravstedsmidler. Festere kan innbetale et beløp med sikte på å dekke kostnadene for å stelle gravstedet over en lengre tidsperiode. Fester godskrives årlige renteinntekter, og gravstedsmidlene belastes for verdien av utførte tjenester. Netto egenkapital for gravstedsmidlene ved årsskiftet er kr 1.227.559, mot kr 1.200.448 i fjor. Hovedgrunnen til den positive utviklingen er at renteinntektene nå utgjør en betydelig inntekt. Se eget regnskap med kommentarer i kap. 11.

5. ORGANISASJON OG PERSONAL

5.1 Fellesrådet

5.1.1 Kirkevalget 2023

Det ble gjennomført kirkevalg høsten 2023 og nye menighetsråd ble konstituert og trådte i kraft 1. november 2023. Det ble videre valgt to representanter fra hvert sokneråd, til fellesrådet. I tillegg oppnevner biskopen sin representant og prost Steinar Floberg fortsetter i det vervet. Det ble en endring av rådsmedlemmet oppnevnt av Grimstad kommunestyret, da Tore Stalleland ikke tok gjenvalg denne perioden. Han har trer ut av rollen etter to perioder.

For første gang, ble det gjennomført digitalt forhåndsvalg samtidig med det papirbaserte forhåndsvalget. Den digitale løsningen var en nasjonal fellessatsing, med tilhørende nasjonal reklamekampanje i aviser og sosiale medier. Det ble levert totalt 91611 forhåndsstemmer nasjonalt (menighetsråd og bispedømmeråd).

I tillegg ble det fra Grimstad kirkelig fellesråd tatt initiativ til en ekstra reklamekampanje rettet mot velgere under 19 år. Kampanjen omfattet kino og bussreklame. Flere omkringliggende fellesråd ble med på satsingen. Men på tross av dette og en egen kampanje på Youtube, tiktok mv. var det kun 5 medlemmer under 19 år som stemte ved valget.

Både nasjonalt og lokalt var det dårlig valgdeltagelse. I Grimstad var det totalt 890 stemmer (6,8 %) av 13107 medlemmer, herav 589 digitale (66,2% av stemmene). Den generelt lave valgoppslutningen nasjonalt har trigget en felles evaluering i DnK, som kan bety en endring i valgordning neste gang.

5.1.2 Fellesrådets sammensetning

Grimstad kirkelige fellesråd har vært sammensatt slik frem til 30.11. 2023:

Fjære sokn: Vidar Øvland (styreleder) og Siv Heidi Haglund
Grimstad sokn: Wenche Norgaard (nestleder) og Trond Wirak
Landvik sokn: Astrid Marie Skarvang og Sverre Edvard Refsnes
Eide sokn: Kjell Hans Gilje og Dag Håkon Reitan
Biskopens representant: Steinar Floberg (prost)
Kommunens representant: Tore Stalleland

Etter valget er sammensetningen av det nye fellesrådet slik (fra 1.12.)

Fjære sokn: Vidar Øvland (styreleder) og Nils Bernad Topland
Grimstad sokn: Inger Johanne Bolstad (nestleder) og Trond Wirak
Landvik sokn: Pål Anders Topland og Torgeir Heldal
Eide sokn: Kjell Hans Gilje og Dag Håkon Reitan
Biskopens representant: Steinar Floberg (prost)
Kommunens representant: Anette Jakobsen

Fellesrådet har vært samlet seks ganger og behandlet 47 saker.

5.2 Fellesrådets stab

Fellesrådets administrasjon:

- kirkeverge, A. Alexander H. Paul
- administrasjonsleder, Nina Marie Morterud
- økonomisjef, Solveig Løvjomås
- HMS-medarbeider (20%), Sindre H. Vigsnes (til 1.7.) og Vigdis Birkeland (fra 1.12.)

Den norske kirke har fire kontorsteder i Grimstad:

- Fevik kirke (Fjære sokn)
- FMU-bygget ved Fjære kirke (Fjære sokn)
- NIBIO-bygget ved Landvik kirke (Landvik sokn og Eide sokn)
- Avior-gården i sentrum (Grimstad sokn og fellesrådets stab)

Kirkegårdsavdelingen består av Håvard Backe, Rune Skomedal, Erik Nielsen (frem til 1.9.), Tom Slåen Lilleholdt (fra 1.9.), Helge Flaath, Karen Andrea Hortemo (foreldrepermisjon til 24.1.), Ivar Bø, Anders Stand og Petter Torgersen. Fra 1.10. har også Teodor Nilsen vært opplæringskandidat på driftsavdelingen.

Avdelingen skjøtter kirkegårder og kirkebygg i tillegg til kirketjenerfunksjonen. Nina M. Morterud har det overordnede ansvaret for avdelingen og styrer det daglige sammen med driftsleder Håvard Backe.

Kirkemusikken ivaretas av kantorene Andrea Maini, Torun Fløistad Rike, musikalsk leder Kirsti Pedersen Haugen og organist Tonje Teistedal.

I den kirkelige undervisningsstaben arbeider Geir Bjørknes Grande og Gunnar Edvard Gundersen, Camilla Ørum (til 1.8.), Katrine Numme (fra 1.9.), kateketene Erling Hillesund (frem til 1.12.) og Ingunn Metveit Olsen. Jennie Hørte Vigsnes startet i stillingen etter Erling 1.10. og er menighetspedagog, frem til fullført kateket utdanning.

Trygve Nordby Bergland er diakon for alle menighetene i Grimstad.

De fire menighetsrådene i Grimstad har en daglig leder for menighetens virksomhet. De daglige lederne, som også er sekretærer for menighetsrådene, er:

- Synnøve Espeland (Landvik og Eide)
- Ingvild Wangensteen Limm (Fjære)
- Sindre Hørte Vigsnes (frem til 1.7.)(Grimstad)
- Vigdis Birkeland (vikar + fast fra 1.12.)(Grimstad)

I Fjære sokn var Helge Spilling sokneprest frem til 1.7. og Tore Laukvik kapellan med ansvar for Fevik, med en nedtrapping frem til 15.9. Elin Ann Øvensen overtok som sokneprest 1.10. og Simon Eikill som kapellan 1.10., etter å ha vært vikar for Tore de foregående månedene. Hjalmar Bjerga er sokneprest i Grimstad og i Landvik og Eide sokn er Ørjan Kronheim sokneprest.

5.3 Arbeidsmiljø, arbeidsmiljøutvalg og likestilling

I henhold til arbeidsmiljøloven skal enhver bedrift arbeide systematisk for å tilrettelegge for et godt helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Målet er å forebygge ulykker, miljø- og helseskader for å skape trivsel på arbeidsplassen.

Arbeidsmiljøutvalgets årsrapport presenteres i kap. 7.

Grimstad kirkelig fellesråd er demokratisk valgt og består av syv menn og tre kvinner. Det er krav til at minst 40% skal være menn eller kvinner på valglistene, men det er resultatet av kirkevalget som bestemmer den endelige sammensetningen. Leder er mann og nestleder er kvinne.

De ansatte i fellesrådet er totalt 25 og herav 12 menn og 13 kvinner. I barnehagene er det totalt 30 ansatte, fordelt med 29 kvinner og 1 mann.

I alt vårt arbeid er det full likestilling, både når det gjelder ansettelse, faglig utvikling, fordeling av oppgaver og ansvar. Lønn følger tariff, og er kjønnsnøytralt.

6. MENIGHETSBARNEHAGENE

Østerhus barnehage og Fevik barnehage er to menighetsbarnehager eid av hhv. Landvik sokn og Eide sokn. De driftes i det daglige som to avdelinger i Grimstad kirkelig fellesråd, hvor de ansatte også formelt er tilsatt. Begge barnehagene har utvidet (kristen) formålsparagraf og mottar kommunale driftstilskudd på linje med private barnehager i kommunen. De har også et tett samarbeid med staben i respektive sokn og er ellers en del av fellesrådets arbeidsmiljøutvalg (MU) og felles HMS arbeid.

Begge barnehagene har utarbeidet egne og mer utdypende årsmeldinger som er tilgjengelig ved henvendelse til styrer. Regnskapet til barnehagene med dog medtatt i denne årsmeldingen, i kapittel 8.

7. ARBEIDSMILJØUTVALGET (AMU)

7.1 *Organisering*

Arbeidsmiljøutvalget består av seks medlemmer. Utvalget velger selv sin leder og sekretær. Vervene går på omgang mellom ansattes og arbeidsgivers representanter.

AMU hadde disse medlemmene i 2023:

• Verneombud Trygve Berland	ansattes representant
• Barnehageassistent Elin Lunde	ansattes representant
• Kirkeverge Alexander Paul	arbeidsgivers representant (fellesråd)
• Prost Steinar Floberg	arbeidsgivers representant (prestene)
• Sokneprest Hjalmar Bjerga	prestenes representant
• HMS-ansvarlig (sekretær) Sindre H. Vigsnes (til 1.7)	arbeidsgivers representant
• HMS-ansvarlig (sekretær) Vigdis Birkeland (fra 1.12)	arbeidsgivers representant

Alexander Paul ble valgt som leder i 2022 og satt til og med 14.6.2023. Fra og med møtet 15.6. ble Trygve Berland valgt som utvalgets leder (for ett år).

7.2 *Målsetting*

I henhold til arbeidsmiljøloven skal enhver bedrift arbeide systematisk for å tilrettelegge for et godt helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Målet er å forebygge ulykker, miljø- og helseskader og å skape trivsel på arbeidsplassen.

7.3 *Tiltak som er gjennomført*

Det har vært avholdt to møter og behandlet 16 saker i AMU i 2023. Saker til behandling i utvalget og tiltak som er gjennomført, har bl.a. vært følgende:

- Årsmelding for HMS-arbeidet
- Den nasjonale medarbeiderundersøkelsen (forberedelser)
- Fysisk arbeidsmiljø på kontorene
- Sammensetning av AMU og hvordan bedriftshelsetjenesten kan bidra fremover
- Sykefravær: Sykefraværet for fellesrådet inklusive barnehagene var godt innenfor målene (4% for fellesrådet og 8% for barnehagene):
  - Fellesråd: totalt 3,8%, herav 3,3% langtids

- Østerhus barnehage: totalt 5,9%, herav 4,3 langtids
- Fevik barnehage: totalt 1,3%, kun korttids
- Avvikshåndtering:
  - Det er innmeldt en alvorlig sak i 2023, som ble raskt håndtert og saken lukket.
- Årets vernerunder: Vernerundene ble utsatt til januar 2024 av praktiske grunner.
- Diverse tiltak:

Fellesrådet er medlem i Grimstad bedriftsidrettslag. Tirsdagstrimmen på Dømmesmoen (en times gå/joggetur) er populært, og mange ansatte har benyttet seg av tilbudet dette året.

7.4 *Generell vurdering av status for enheten HMS-arbeid*

AMU har vært i funksjon siden 2002. I 2004 vedtok Grimstad kirkelige fellesråd en HMS-bok etter forslag fra AMU. Denne ligger nå i vår digitale HMS-portal sammen med alle våre vedtatte HMS-planer. Våre ansatte har i tillegg fått tilgang til Personalhåndboka gjennom samme portal. Vernerunder blir gjennomført årlig, og det blir stadig iverksatt tiltak for å forbedre arbeidsplassene. Det er ikke registrert arbeidsulykker. Sikkerhetstiltakene er tilfredsstillende, og alle er opplært i disse. Arbeidsmiljøet anses å være godt. Etter de krav som settes i forurensningslovens § 8, forurenses Grimstad kirkelig fellesråd ikke det ytre miljøet.

8. REVISJON

Fellesrådets regnskaper revideres av RSM AS i Arendal.

9. DRIFTSREGNSKAP

På neste side (side 15) presenteres driftsregnskapet for «den kirkelige delen» av virksomheten (ekskl. barnehagene).

Regnskapet er delt i fire avdelinger:

- Administrasjon
- Kirke
- Kirkegård
- Andre kirkelige formål

Kirkegårdsavdelingen forestår gravferdsforvaltningen, drift og vedlikehold av kirkegårdene og bygninger. Avdelingen har inntekter fra gravstells- og festeavtaler.

Avdelingen for «Andre kirkelige formål» omfatter arbeidet som utføres i menighetene innenfor kirkemusikk, diakoni og kirkelig undervisning. Avdelingen har et direkte

statstilskudd til trosopplæring. Det kommunale tilskuddet til de kirkelige formålene er ført under avdeling «Administrasjon». Se også side 4 og 5 for kommentarer til regnskapstallene.

Sammendrag av driftsregnskapet for menighetsbarnehagene presenteres på side 6. Driftsregnskapet for Grimstad kirkelige fellesråd *inkl. barnehagene* vises på side 17. Regnskapstallene for 2022 er lagt inn i egen kolonne for sammenligningens skyld. For 2023 vises både regnskaps- og budsjettall.

9.1 Sammenslått driftsregnskap for den kirkelige virksomheten og barnedagene

Driftsregnskap for den kirkelige virksomheten uten menighetsbarnedagene

Tekst	Art	Admin.		Kirke		Kirkegård		Andre kirk.formål.		Sum	
		Regnskap '23	Budsjett '23	Regnskap '23	Budsjett '23	Regnskap '23	Budsjett '23	Regnskap '23	Budsjett '23	Regnskap '23	Budsjett '23
Inntekter:											
Brukerbetaling, salg, avg. og leilinn	600-659		20 943	397 900	2 052 342						
Fordelte inntekter	660-690	80 500	80 500			2 295 000	2 295 000	8 014	3 000	5 755	2 683 000
Refusjoner/overføringer/mva-ko	700-789	237 607	375 000	1 328 720	471 334	280 348	280 348	1 309 962	988 780	978 298	1 987 788
Tilskudd fra stat/bispedømme	800-829	584 413	428 773	1 868 920	3 931 105			2 613 844	2 495 280	2 457 598	2 924 053
Rammeoverf. egen komm.	830-839	15 423 574	14 705 574	185 000	3 779 426			22 675	30 000	25 769	18 700 000
Tilskudd fra FR/MR	840-859	29 059	37 524					25 973	10 000	20 007	10 000
Overføringer fra andre	860-899										
Sum driftsinntekter		16 465 193	15 551 070	2 088 540	6 454 781	6 537 448	6 354 774	3 980 408	3 527 060	3 487 427	26 495 341
Kostnader:											
Lønn- og sosiale utgifter	010-099	-7 074 231	-4 939 638	-5 072 350	-4 893 350	-5 208 574	-5 208 574	-5 376 707	-5 784 387	-5 271 413	-20 981 988
Kjøp av varer og tjenester	100-299	-2 493 477	-2 049 000	-1 951 392	-1 204 448	-1 164 549	-1 010 000	-589 910	-438 500	-700 852	-5 688 500
Refusjoner/overføringer	300-399	-33 800	-50 000	-16 600	-85 000	-7 200	-85 000	-90 500	-90 500	-88 000	-140 500
Tilskudd og gaver/momskompe	400-480	-740 516	-665 000	-697 491	-174 129	-81 996	-86 200	-46 841	-27 000	-34 697	-1093 200
Sum driftsutgifter		-10 342 024	-7 703 638	-7 737 833	-6 356 927	-6 333 014	-6 354 774	-6 103 958	-6 340 387	-6 094 962	-27 384 188
Brutto driftsresultat		6 123 169	7 996 209	-6 071 729	204 434	204 434	-	-2 123 550	-2 813 327	-2 607 535	-888 847
Finansinntekter/utgifter:											
Tap finansielle instrumenter	500-509	-5 772	-53 498								
Renteinntekter	900-909	561 934	185 000								185 000
Netto finansinnt./utgifter		556 162	185 000	78 797	78 797	78 797	78 797	78 797	78 797	78 797	78 797
Avskrivninger	590										
Motpost avskrivninger	990										
Netto driftsresultat		6 679 331	8 181 209	-5 649 293	204 434	204 434	-	-2 123 550	-2 813 327	-2 607 535	-703 847
Interne finanstransaksjoner:											
Bruk av disposisjonsfond	940-949	286 161									
Bruk av bundne fond	950-959										
Sum bruk av avsetninger		286 161	961 726	7 200	7 200	7 200	-	326 202	155 909	444 878	155 909
Avs. disp.fond	540-549										
Avsatt til bundne fond	550-559										
Overf. til invest.regnskapet	570										
Sum til avsetninger:		-97 696	-	-	-748	-538	-	-21 400	-	-62 182	-
Overskudd/ Underskudd	590/990	6 867 796	8 181 209	-5 649 293	211 096	211 096	-	-1 818 748	-2 657 418	-2 224 839	-547 938

9.1 Sammenlitt driftsregnskap for den kirkelige virksomheten og barnehagene

Driftsregnskap for menighetsbarnehagene

	Østerhus		Fevik		Totalt	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Driftinntekter:						
Foreldrebetaling	1 648 399	1 707 470	1 622 480	1 578 609	3 270 879	3 286 079
Offentlig tilskudd	9 574 505	9 458 198	8 244 808	7 725 594	17 819 313	17 183 792
Annen driftsinntekt	12 219	71 326	5 852	3 765	18 071	75 091
Sum driftsinntekter	11 235 123	11 236 994	9 873 140	9 307 968	21 108 263	20 544 962
Driftskostnader:						
Lønnskostnad*	9 830 855	9 347 696	8 667 166	7 914 492	18 498 021	17 262 188
Andre driftskostnader	1 422 813	1 484 769	1 340 264	1 284 115	2 763 077	2 768 884
Sum driftskostnader	11 253 668	10 832 465	10 007 430	9 198 607	21 261 098	20 031 072
Driftsresultat	(18 545)	404 529	(134 290)	109 361	(152 835)	513 890
Finansinntekter:						
Renteinntekter	223 500	17 482	10 350	382	233 850	17 864
Årets resultat	204 955	422 011	(123 940)	109 743	81 015	531 754

* Bruk av KLP premiefond reduserer lønnskostnaden med kr. 777.387 per barnehage (inkl. arbeidsgiveravg.)

9.1 Sammenslått driftsregnskap for den kirkelige virksomheten og barnehagene

Driftsregnskap for den kirkelige virksomheten og menighetsbarnehagene samlet

Tekst	Art	Admin.		Kirke		Kirkegård		Andre krk. formål.		Sum		
		Regnskap '23	Budsjett '23	Regnskap '22	Budsjett '23	Regnskap '23	Budsjett '23	Regnskap '22	Budsjett '23	Regnskap '23	Budsjett '23	
Inntekter:												
Brukerbetaling, salg-avg. og leieinnt.	600-659			20 943	385 000	397 900	2 285 000	2 052 342	3 522 340	3 19 230	6 202 340	5 790 415
Fordelte inntekter	660-690	190 500	190 500	190 000	-	-	-	-	-	-	190 500	198 000
Refusjoner/overføringer/m.v.a.-ko	700-789	237 607	375 000	812 065	343 660	1328 720	280 348	471 334	1728 780	2 508 053	4 164 747	2 727 768
Tilskudd fra stat/bespørmme	800-829	584 413	428 773	616 643	-	166 920	-	-	2 495 280	2 457 598	3 198 257	5 121 172
Rammeoverfor egen kontroll	830-839	15 423 574	14 705 574	13 875 895	185 000	185 000	3 779 426	3 931 105	17 557 705	17 209 561	37 229 986	35 211 561
Tilskudd fra FR/MR	840-859	29 088	-	37 524	-	-	-	-	10 000	20 007	55 012	10 000
Overføringer fra andre	860-899	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum driftsinntekter		16 465 193	15 699 847	15 551 070	1 698 462	2 088 540	6 354 774	6 454 781	25 314 105	25 515 449	51 006 656	48 282 386
Kostnader:												
Lønn- og sosiale utgifter	010-099	-7 074 231	-4 939 638	-5 195 127	-4 545 031	-5 072 350	-5 208 574	-4 893 350	-24 709 176	-23 849 873	-41 037 707	-40 083 085
Kjøp av varer og tjenester	100-299	-2 493 477	-2 049 000	-2 679 979	-1 856 379	-1 951 392	-10 000	-1 204 448	-3 240 769	-3 346 706	-8 755 174	-7 908 500
Refusjoner/overføringer	300-399	-33 800	-50 000	-138 600	-	-16 600	-	-85 000	-190 500	-198 000	-231 500	-428 200
Tilskudd og gaver/momskompe	400-499	-740 576	-665 000	-800 861	-557 196	-697 491	-136 200	-174 129	-367 000	-425 116	-1 433 200	-2 097 597
Sum driftsutgifter		-10 342 024	-7 703 638	-8 814 557	-6 958 606	-7 737 833	-6 354 774	-6 356 927	-28 621 454	-27 609 095	-52 215 584	-49 665 255
Brutto driftsresultat		6 123 169	7 996 209	6 736 503	-5 260 144	-5 649 293	204 434	97 854	-2 276 387	-2 093 646	-1 208 928	-908 582
Finansinntekter/utgifter:												
Tap finansielle instrumenter	500-509	-5 772	-	-63 498	-	-	-	-	-	-	-5 772	-63 498
Renteinntekter	900-909	561 934	185 000	232 295	-	-	-	17 864	46 000	7 864	795 784	231 000
Netto finansinnt./utgifter		556 162	185 000	78 797	-	-	-	17 864	46 000	17 864	790 012	231 000
Avskrivninger	590	-	-	-	-2 740 737	-3 105 267	-	-3 119 021	-	-	-5 501 012	-6 224 288
Motpost avskrivninger	990	-	-	-	2 740 737	3 105 267	-	3 119 021	-	-	5 501 012	6 224 288
Netto driftsresultat		6 679 331	8 181 209	6 815 300	-5 260 144	-5 649 293	204 434	97 854	-2 042 537	-2 075 782	-418 916	-1 161 869
Interne finanstransaksjoner:												
Bruk av disposisjonsfond	940-949	286 161	-	139 348	-	-	-	123 941	-	-	410 102	139 348
Bruk av bundne fond	950-959	-	-	822 378	7 200	7 200	-	326 202	165 909	444 878	333 402	165 909
Sum bruk av avsetninger		286 161	-	961 726	7 200	7 200	-	450 143	165 909	444 878	743 504	1 406 604
Avsatt til bundne fond	540-549	-	-	-	-	-	-	-204 954	-	-531 753	-204 954	-531 753
Avsatt til bundne fond	550-559	-97 696	-	-	-538	-748	-	-21 400	-62 882	-119 634	-119 634	-62 930
Overf. Til invest.regnskapet	570	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum til avsetninger:		-97 696	-	-	-538	-748	-	-226 354	-	-593 935	-324 588	-594 683
Overskudd/Underskudd	580/980	6 867 796	8 181 209	7 777 026	-5 260 144	-6 071 729	211 096	97 106	-3 054 440	-2 224 939	-	-995 960

Barnehagene er den del av Andre kirkelige formål

10. BALANSEREGNSKAP

Balanseregnskapet er en oppstilling over fellesrådets eiendeler, gjeld og egenkapital/fond. Den inneholder også informasjon om kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse.

Fellesrådets lån til menighetene er ved årsskiftet kr 375.000 (kr 550.000 i 2022) og gjelder utelukkende lån til Landvik menighet for å finansiere balansert ventilasjon i Østerhus arbeidskirke. Lånet tilbakebetales med kr 75.000 per år og det er 5 år igjen på balansedagen. Dette lånet er rentefritt siden rentene dekkes av Staten gjennom rentekompensasjonsordningen for kirkebygg.

I 2023 ble det investert i alt kr 1.616.162 (kr 3.410.121 i 2022). Den største investeringen i 2023 er oppstart av prosjektet med vannslukkingsanlegg i Grimstad kirke (kr 419.872). Prosjektet har en total ramme på kr 8,0 mill. og tildelte kontrakten i desember. Oppstart blir 1. kvartal 2024. Det er også utbedret lys, lyd og elektrisk anlegg i Landvik og Fjære kirke for kr 308.045 i 2023. Utover disse prosjektene, er det utført flere mindre investeringer som kan sees i note 4.

Festeavtaler ved kirkegårdene inngås normalt for en tiårs periode. Tidligere praksis har vært å inntektsføre disse i det året avtalen inngås, selv om inntektene gjelder en fremtidig periode. I årets regnskap avsettes en del av årets festeinntekter i et eget fond. Hvert år tilbakeføres ca. 10 % av fondets saldo og inntektsføres i driftsregnskapet, for å jevne ut inntektssvingningene. I 2023 var det en lavere enn normal utfakturering og fondet er således redusert fra kr 2,5 mill. i begynnelsen av året til kr 2,1 mill. ved utgangen av året.

Balanseoppstilling presenteres på neste side. Alle tallene er oppgitt i tusen kroner. Notene presenteres på de påfølgende sidene.

10. 1 Balanseoppstilling for den kirkelige virksomheten og barnehagene (tall i tusen)

EIENDELER	2023	2022	Note	EGENKAPITAL	2023	2022	Note
Anleggsmidler							
Fast eiendom	20 379	22 193		Bundet fond kirkebygg	140	22	
Fjære kirke	3 967	4 267		Bundet fond egenandel brann kirkebygg	100	100	
Fjære kapell	194	216		Bunde fond parkeringsplass Eide	11	11	
Fevik kirke	1 241	1 552		Bundet fond forskj.kirkegården	101	100	
Driftsbygning Fjære	862	957		Bundet fond ny regulering Fjære kirkegård	196	415	
Grimstad kirke	3 249	3 642		Bundet diakonalt prostifond	5	6	
Grimstad kapell	1 584	1 760		Bundet fond MR lønn/drift/komp.	735	1 028	
Landvik kirke	3 067	3 790		Bundet fondorgeltisyn	46	46	
Eide kirke	838	931		Bundet fond maskiner	638	629	
Sum fast eiendom og anleggsmidler	35 381	39 308	3	Bundet fond Engene kirkegård	90	97	
				Bundet fond antikvarisk restaurering Fjære krk	397	397	
				Bundet fond galleri Landvik kirke	213	256	
				Bundet fond lysinstallasjon Fjære/Landvik		297	
Utstyr, maskiner, transportmidler	2 067	2 079		Bundet fond slukkeanlegg Fjære kirke	47	47	
Ventilasjonsanlegg kontor Landvik	248	279		Bundet fond slukkeanlegg Grimstad kirke	2 380	250	
Utstyr, maskiner og transportmidler	2 315	2 358	7	Bundet fond overflatebehandling Grimstad krk	710	710	
				Bundet fond, testamentarisk gave Fjære krk	489	500	
				Bundet fond, konfirmasjonsopplæring	154	176	
Lån Østerhus arbeidskirke	375	450		Bundet fond Fjære kirke	92	92	
Andel egenkapital KLP	2 041	1 886		Bundet fond klimaskallsikring Landvik krk	464	464	
Aksjekapital barnehager	100	200		Bundet fond trosopplæring	84	123	
Sum lån og andeler	2 516	2 536	8	Bundet fond Velkomstsenteret	98		
				Bundet fond Ny kirke på Fevik	536	536	
Sum Anleggsmidler	40 212	44 202	2,3	Bundne driftsfond	7 726	6 302	
				KAPTALKONTO	401	637	
				Disp.fond Østerhus bh.	4 301	4 096	4
				Disp.fond Fevik bh	65	189	4
				Andel KLP Fellestrådet	2 041	1 886	4
				Egenkapital utstyr og maskiner	2 067	2 079	4
				Egenkapital kirkegårder	20 379	22 193	
				Egenkapital kirker og bygninge	15 002	17 115	
				Kapitalkonto	44 256	48 195	
				Sum EGENKAPITAL	51 982	54 497	5
				GJELD: Langsiktig gjeld			
				Forskuddsbetalte festeavgifter	2 106	2 507	6
				Sum langsiktig gjeld	2 106	2 507	
				GJELD: Kortsiktig gjeld			
				Oppgjørskonto MVA	54	62	
				Skyldig skattetrekk	1078	1278	
				Arbeidsgiveravgift	695	690	
				Samlekonto Leverandører	1900	1979	
				Skyldig feriepenger	3230	3351	
				Avsatt arb.g.avg.av feriepenger	455	473	
				Påløpt lønn		172	
				Skyldig OU-trekk midler	10	11	
				Diverse avsetninger pr 31/12	199	503	
				Annen kortsiktig gjeld	7 621	8 519	
				Sum GJELD	9 727	11 026	
				EGENKAPITAL OG GJELD	61 709	65 523	
Kasse, bankinnskudd							
Diverse kasser	6	6					
Norne Securities	-	4 844					
Sp.banken Sør Drift	1 878	2 266					
Sp.banken Sør Særvilkår	3 746	4 172					
Sp.banken Sør Skattetrekk	1 078	1 278					
Østre Agder sparebank	2 235	2 168					
Nordic Corporate Bank		4 077					
Sp.banken Sør fastrente 12 mnd	6 000						
Sp.banken Sør fastrente 6 mnd	3 100						
Kasse, bankinnskudd	18 043	18 811					
Sum Omløpsmidler	21 497	21 321					
Sum EIENDELER	61 709	65 523					

Noter til regnskapet:

Note 1: Regnskapsprinsipper:

Regnskapet er utført i tråd med gjeldende forskrift om økonomiforvaltning i Den norske kirke, utarbeidet av Barne- og familiedepartementet i tråd med Kirkeordning for Den norske kirke av 01.01.2021 som omhandler fellesrådets ansvarsområde. Regnskapet inneholder driftsregnskap, investeringsregnskap, samt en balanseoppstilling. Det er utarbeidet økonomireglement for fellesrådet.

Note 2: Pensjonsforpliktelser

Alle ansatte er tilknyttet en felles pensjonsordning (KLP) i samsvar med tariffatale i KA tariffområde. Arbeidsgivers andel av premie er utgiftsført. Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler er ikke balanseført.

Estimerte forpliktelser/midler pr. 31/12

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Brutto påløpte forpliktelser	59 459 490	64 570 366	66 711 650	65 331 240	65 519 359	71 808 325	77 919 942
Pensjonsmidler	52 300 931	60 187 968	62 333 654	69 772 002	72 115 115	78 563 611	84 998 085
Netto pensjonsforpliktelser ikke regnskapsført	7 158 559	4 382 398	4 377 996	-4 440 762	-6 595 756	-6 755 286	-7 078 143

Økonomiske forutsetninger

Diskoteringsrente	4,00 %	4,00 %	4,00 %	3,50 %	3,00 %	3,00 %	3,50 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	2,97 %	2,48 %	1,98 %	1,98 %	2,48 %
Forventet G-regulering	2,97 %	2,97 %	2,97 %	2,48 %	1,98 %	1,98 %	2,48 %
Forventet pensjonsregulering					1,22 %	1,22 %	1,71 %
Forventet avkastning	4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,00 %	3,50 %	3,50 %	4,00 %

Det er anvendt KLPs standard forutsetninger for dødelighet, uførhet og framtidig AFP-uttak og frivillig avgang.

Betalt premie

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arbeidsgivers andel	3 435 268	4 239 306	4 535 504	3 535 956	3 622 098	3 846 259	6 338 764
Ansattes andel	446 281	464 200	507 106	531 727	587 847	593 471	585 108
Av premien utgjør reguleringspremien	1 061 664	1 551 509	1 690 148	503 374	2 365 508	2 429 348	4 467 142

Medlemsstatus	01.01.17	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Antall aktive	71	64	78	69	77	80	84
Antall oppsatte	76	96	87	113	114	119	133
Antall pensjoner	38	35	35	40	47	54	59

Det er 100% utjevning på AFP 62-64 og 100% utjevning på AFP 65-66

Tillagt premiefondet kr 7.482.754 pr 31.12.2023. Dette er for mye innbetalt premie fra før 2010, og tilbakeføring av overskudd (netto) for årene etter. Premiesondet bokføres ikke. Dette premiefondet kan kun brukes til å betale pensjonsforpliktelser.

Note 3 Varige driftsmidler

	Fast eiendom/ kirkegårder	Bygninger	Maskiner	Inventar	Sum maskiner/ inventar	Totalt
Balansført pr 01.01.23	22 192 900	17 114 900	678 300	1 679 083	2 357 383	41 665 183
Tilgang 2023	322 529	603 325	291 057	345 251	636 308	1 562 162
Avgang 2023	-	-	-	-	-	-
Balansført før årets avskrivninger	22 515 429	17 718 225	969 357	2 024 334	2 993 691	43 227 345
Årets nedskrivning/kostnadsføring	-	-	-	(30 000)	(30 000)	(30 000)
Årets avskrivning (bokført)	(2 136 229)	(2 716 525)	(267 207)	(381 051)	(648 258)	(5 501 012)
Balansført verdi 31.12	20 379 200	15 001 700	702 150	1 613 283	2 315 433	37 696 333
Avskrivningsperioder						
Lineæravskrivning	5-30 %	10-20 %		5-10 år		5-20 år

Forsikringer:

Kirkene er fullverdiforsikret for kr 206.448.000 totalt. Egenandel kr. 100 000 pr. skadesak.

Andre bygninger er fullverdiforsikret for kr 54.102.000. Egenandel kr 25 000 pr. skadesak.

Inventaret er 1.risiko forsikret for kr 86.264.000.

Note 4: Bruk av fond

Disposisjonsfond:

Inngående balanse pr 01.01.23	4 921 872
Tilgang:	
Overskudd Østerhus barnehage	204 955
Sum tilgang	204 955
Avgang :	
Fellesrådet	(236 161)
Underskudd Fevik barnehage	(123 941)
Sum avgang	(360 102)
Utgående balanse pr 31.12.23	4 766 725

Bundne fond:

Inngående balanse pr 01.01.23	6 302 690
Avgang:	
Alarmsystem kirker/driftsbygg	151 389
Varmepumpe Fevik kirke	26 319
Grusganger Landvik	104 213
Ny kirkegård Fjære	81 453
Minnelund Grimstad kirkegård	136 863
Konsulenttenester vedr. galleriet Landvik kirke	42 951
Vannslukkingsanlegg Grimstad kirke	419 872
Lyd-/lysinstallasjon Fjære/Landvik kirke	308 045
Tilskudd til festeavgift Engene kirkegård	7 200
Kjøp av maskiner og utstyr, kirkegård	291 057
Bruk av konfirmantopplæringsfond (Konfusion)	22 355
Diakoni, trosopplæring bruk av avsatte midler	39 337
Bruk av lønns-/og kompetansefond	293 110
Sum avgang	1 924 164
Tilgang:	
Tilskudd til vannslukkingsanlegg Grimstad kirke	2 550 000
Tilskudd fra kommunen kirkebygg, maskiner og utstyr	700 000
Fra gravlegat til forskjønnelse av kirkegården	538
Tilskudd Velkomstsenteret	97 696
Sum tilgang	3 348 234
Utgående balanse pr. 31.12.23	7 726 760

Note 5: Egenkapital

Egenkapital pr 01.01.23	54 497 482
Tilgang:	
Investeringer	1 562 162
Bundne fond	3 348 234
Avsatt til disp.fond	204 955
KLP-andel Fellesrådet	154 715
Sum tilgang	5 270 066
Avgang:	
Avskrivninger	5 501 012
Bruk av bundne fond	1 924 164
Bruk av disp.fond	360 102
Sum avgang	7 785 278
Egenkapital pr 31.12.23	51 982 270

Bevegelse på Kapitalkonto i 2023:

IB 01.01.23	48 194 793
Årets tilgang eiendom og anleggsmidler	1 562 162
Årets avskrivninger av anleggsmidler	(5 501 012)
Betalt EK tilskudd KLP	154 715
Bruk/tilgang av disposisjonsfond	(155 147)
Utg. kapital pr 31.12.23	44 255 511

Note 6: Forskuddsbetalte festeavgifter

Fellesrådets festeavtaler inngås normalt for ti år, men kan også ha kortere varighet. Tidligere er denne forskuddsbetalingen innteksført umiddelbart. Avsetningen fungerer nå som en buffer for å utjevne festeinntektene over tid.

Note 7: Ventilasjonsanlegg Landvik menighetskontor

I forbindelse med innflytting i nye kontorlokaler i 2022 ble det investert i nytt ventilasjonsanlegg. Bygget eies av NIBIO, og kostnadene fordeles etter avtale over en periode på 10 år. Avskrives ikke sammen med andre investeringer.

Note 8: Aksjekapital barnehager

Grimstad kirkelig fellesråd drifter 2 barnehager på vegne av Fjære sokn og Landvik sokn. Det ble i 2022 stiftet et aksjeselskap for hver av barnehagene som følge av lovendring i barnehageloven i juni 2022. Fevik barnehage AS ble solgt for pålydende høsten 2023. Østerhus barnehage AS er under avvikling og aksjekapitalen vil bli tilbakeført GKF ved gjennomført sletting i 2024.

	Østerhus bhg. AS	Fevik bhg. AS	Sum
01.01.2023 IB	100 000	100 000	200 000
Tilgang/ -avgang		-100 000	-100 000
31.12.2023 UB	100 000	-	100 000
Eierandel	100 %	0 %	

11. INVESTERINGSREGNSKAP

Det er ingen store prosjekter som er utført eller ferdigstilt i 2023. Det er flere små prosjekter, samt prosjektering og anbudskonkurranse for vannslukkeanlegg i Grimstad kirke. Anbudet ble ferdigstilt og tildelt før jul. Arbeidet starter i løpet av 1. kvartal 2024 med en total kostnadsramme på kr 8,0 mill. Det er også utført prosjektering og noe arbeid med å oppgradere lys, lyd og elektrisk anlegg i Fjære- og Landvik kirke. Dette arbeidet blir ferdigstilt i 2024. Ny navnet minnelund på Grimstad kirkegård, Frivoll, ble også ferdigstilt i 2023 med bruk av egne ansatte og midler fra den generelle bevilgningen til kirkegård fra Grimstad kommune.

Navn	2023	2022	Note
Oppgradering bygg			
Fjære kirke	140 502	236 849	2
Grimstad kirke	419 872	55 752	2
Landvik kirke	42 951	116 368	2
Eide kirke		22 348	2
Fjære kapell		35 047	2
Grimstad kapell		636 256	2
Sum investeringer/vedlikehold	603 325	1 102 620	
Kirkegårdene:			
Fjære kirkegård	81 453	317 641	2
Grimstad kirkegård	136 863	242 500	2
Landvik kirkegård	104 213		2
Eide kirkegård		1 448 224	2
Sum kirkegårdene	322 529	2 008 365	
Diverse:			
Kjøp av maskiner/transportmidler	291 057	97 514	2
Teknisk utstyr/alarmanlegg bygninger	177 708	430 619	2
Instrumenter/lydanlegg kirker		48 670	2
Lysanlegg Landvik krk	167 543		2
Sum diverse:	636 308	576 803	
Totale investeringer	1 562 162	3 687 788	
Betalt MVA som beholdes v/andre invest.		28 936	
Avsatt til bundet fond	3 250 000	3 250 000	
Sum investeringer og avsetninger	4 812 162	6 966 724	

Finansiering

Nedenfor vises hvordan investeringene og avsetningene på kr 4.812.162 er finansiert. Kommunen har bevilget et investeringstilskudd på kr 3,25 mill. og fra fellesrådets bundne fond er det tilført kr 1,56 mill.

Netto endring i bundne fond i 2023 er en netto tilførsel på kr 1,7 mill. Dette er hovedsakelig knyttet til en forsinket oppstart med vannsprinklingsprosjektet i Grimstad kirke. Se spesifikasjon på neste side.

Finansiering:		
Tilskudd fra kommunen	-3 250 000	-3 250 000
Fra bundet fond	-1 562 162	-3 687 788
MVA		-28 936
Sum finansiering	-4 812 162	-6 966 724
Endringer bundne fond balansen	1 687 838	-437 788

1

23

Som fordeles slik:		
Oppgradering/utstyr bygninger	-26 319	-275 722
Oppgradering kirkegårder	-241 076	-520 166
Alarmanlegg kirker/kapell/drift	-151 389	-404 300
Tilskudd fra kommunen	400 000	400 000
Antikvarisk restaurasjon Fjære krk		-133 743
Vannslukkeanlegg Fjære/Grimstad kirke	2 130 128	250 000
Orgelgalleri Landvik krk	-42 951	
Klimaskallsikring Landvik kirke		1 302 059
Restaurering orgel		-18 427
Fjære kirkegård, utvidelse	-81 453	-39 975
Parkering Eide kirkegård		-1 448 224
El-piano Grimstad kapell		-48 670
Lys-/lydanlegg Fjære/Landvik kirke	-308 045	296 894
Maskiner og utstyr	8 943	202 486
Bruk/tilgang bundne fond	1 687 838	-437 788

Note 1 - Tilskudd fra kommunen:

Årlig tilskudd til oppgradering	kr	400 000
Vannslukkingsanlegg Grimstad kirke	kr	2 550 000
Maskiner og utstyr	kr	300 000

Note 2:

Momskompensasjon som tilbakeføres kommunen, tillegges investeringene, totalt kr 312.432.

12. REGNSKAP FOR GRAVSTEDSMIDLER

Noen festere av gravsteder oppretter legater for å finansiere gravstell for en del år fremover. Legatene finansierer gravstell etter ønske. Dette kan være planting av vårblomster, sommerblomster, lusing og ettersyn, vask av gravminne, pynting av gravstedet til jul, etc.

Volumet på opprettelse av nye gravlegater varierer fra år til år. I 2023 ble det tilført nye gravlegater på kr 140.662. Dette 7% mindre enn i 2022. Tilgangen på nye gravlegater inntektsføres i tegningsåret. Kostnadene knyttet til innkjøp og stell samt administrasjon belastes fondet for gravlegater. Regnskapet viser et overskudd på kr 27.111 (se side 28).

Fondets egenkapital er ved årsskiftet kr 1.227.559.

12.1 Balanseregnskap for Gravstedsmidler

Balanse pr. 31.12	2023	2022
Omløpsmidler		
Bank	1 227 559	1 200 448
Sum omløpsmidler	1 227 559	1 200 448
Egenkapital		
Gravstedsmidler kirkegårde	(1 227 559)	(1 200 448)
Sum egenkapital	(1 227 559)	(1 200 448)

Fordeling fond, Gravlund 2023

Gravfelt	IB	Stell	Adm.	Festeavg.	Avsluttet	Renter	Nye/tilskudd	UB
Grimstad 01	413 537	45 112	2 500		66	13 846	22 200	401 905
Fjære 02	396 139	57 668	2 900		435	15 952	119 000	470 088
Landvik 03 + 05	367 019	42 050	2 000			12 430		335 400
Eide 04	23 753	3 908	400		38	760		20 167
Sum	1 200 448	148 738	7 800	-	538	42 987	141 200	1 227 559

Forts. neste side

12.2 Driftsregnskap for Gravstedsmidler

Inntekter:	2023	2022
Tilgang nye legater:		
Fjære	119 000	98 759
Grimstad	22 200	10 224
Landvik		42 600
Eide		
Tilbakebet./ avsluttet	(538)	(748)
Sum tilgang	140 662	150 835
Renteinntekter	42 987	14 563
Sum inntekter	183 649	165 398

Kostnader:

Adm.kostnader:		
Fjære	(2 900)	(2 800)
Grimstad	(2 500)	(2 700)
Landvik	(2 000)	(1 900)
Eide	(400)	(400)
Sum adm.kostnader	(7 800)	(7 800)

Stell av gravsted:

Fjære	(57 668)	(51 140)
Grimstad	(45 112)	(49 420)
Landvik	(42 050)	(37 640)
Eide	(3 908)	(5 400)
Sum stell av graver	(148 738)	(143 600)

Festeavgifter mm:

Fjære		(6 000)
Grimstad		(6 000)
Landvik		
Eide		
Sum festeavgifter		(12 000)
Sum kostnader	(156 538)	(163 400)

Resultat	27 111	1 998
-----------------	---------------	--------------

12. KONTANTANALYSE

Kontantanalysen viser endringene i arbeidskapitalen for regnskapsåret. For Grimstad kirkelig fellesråd er de viktigste kapitalkildene tilskudd fra stat og kommune, driftsresultat, finansinntekter, kapitaloverføring fra menighetene og ekstraordinære inntekter. Oversikten nedenfor viser endringene i omløpsmidler, presentert i balansen pr 31.12. Tall i hele tusen kroner.

Sum omløpsmidler pr 1.1.		21 321
Netto endringer i kortsiktige fordringer		944
Netto endringer i bankinnskudd mv.	-	768
Sum Omløpsmidler (arbeidskapital) pr 31.12.		21 497

De viktigste bevegelsene:

Netto tilført fra drift	-	1 209	
Netto tilført fra finans		790	
Endringer i kortsiktig gjeld		898	
Endringer i periodisert inntekt		401	
Netto behov fra investeringsregnskapet		1 688	1

Note 1

Det er i 2024 en netto tilførsel av kontantstrøm, da det kommunale tilskuddet fra Grimstad kommune, kr 2,55 mill. ble overført, mens oppstart og utbetalinger ble utsatt i hovedsak til 2024.

13. MERVERDIAVGIFTSKOMPENSASJON TIL GRIMSTAD KOMMUNE

Ihht brev av 11/2-05 fra kirkesjefen i Grimstad, skal tilbakeføringen til kommunen indeksreguleres med utgangspunkt i år 2003. Fra 2017 er referanseåret i SSB satt til 2015 (= 100). Konsumprisindeksen i snitt for 2023 var 129,6 ihht SSB.

Mva fra investeringsregnskapet betales ut etter investerte beløp i år 2023 hvor mva tilfaller kommunen.

Driftsregnskapet:

Momskompensasjon fra 2015		25 % kr	322 256	100,00 %
Indeksregulering for 2023		25 % kr	417 644	129,60 %

Investeringsregnskapet:

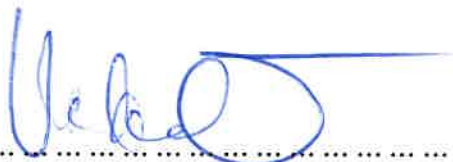
Fjære kirke	112 402	25 % kr	28 101
Fevik kirke	82 347	25 % kr	20 587
Grimstad kirke	335 897	25 % kr	83 974
Landvik kirke	168 395	25 % kr	42 099
Eide kirke	33 290	25 % kr	8 323
Fjære kirkegård	129 537	25 % kr	32 384
Grimstad kirkegård	304 490	25 % kr	76 123
Landvik kirkegård	83 370	25 % kr	20 843
Sum		kr	312 432

Momskompensasjon 2023 til kommunen		kr	730 076
---	--	----	----------------

14. SIGNATURER

Grimstad, 28. februar 2024

Vidar Øvland

Inger Johanne Bolstad

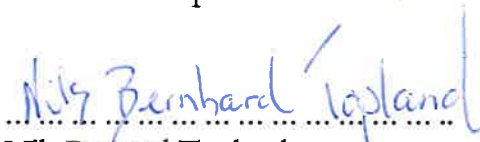
Kjell Hans Gilje

Pål Anders Topland

Dag Håkon Reitan

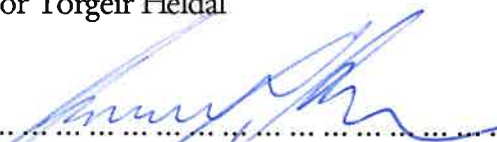
Nils Bernhard Topland

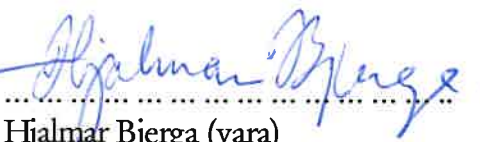
Bjørg Valborgland (vara)
for Torgeir Heldal

Stein Gjulem (vara)
for Trond Wirak

Jan Gisle Majors (vara)
for Anette Jakobsen

Hjalmar Bjerga (vara)
for Steinar Floberg

Alexander Paul (kirkeverge)